

Sintaxi

2.5. Estructura sintàctica

2.5.1. Diagnòstics de l'estructura de constituents

Aquí tractem perquè pensem que les frases tenen estructura interna (el que es coneix amb el nom d'estructura de constituents) i quines proves podem fer servir per establir-la. Els exemples són del basc, una llengua amb un ordre de constituents diferent del del català. Podem comparar, per començar, les dades d'(1) amb les dades anàlogues del català. La frase de (2a) ens indica com és una frase subordinada en basc (un SC dintre un SC) i les frases següents ens mostren com el verb (V) i el temps (T) són constituents independents. La gravació és d'Aritz Galarrafa, nascut a Hondarribia.

- (1)
- a. Annaren aita
Anna GEN pare
'el pare de l'Anna'
 - b. Duncanen hilketa
Duncan GEN assassinat
'l'assassinat de Duncan'
 - c. Frantziako erregea
França GEN rei
'el rei de França'

- d. Atenasen
Atenes INESIU
'a Atenes'
- e. errege-a-rentzat
rei D DESTINATIU
'per al rei'
- f. liburu bat
llibre un
'un llibre'
- g. Liburu bat daukat
llibre un tenir-1s
'Tinc un llibre'

- (2) a. Haurr-ak liburu bat irakurri du.
nenERGATIU llibre un llegit haver-3s
'El nen/La nena ha llegit un llibre.'
- b. Jon etxe-ra iritsi da.
Jon casa ABLATIU arribat ser-3s
'En Jon ha arribat a casa.'
- c. Emakume-ak gizon-a hil d-ela jakin du.
dona ERGATIU home D mort aux-3s que sabut haver-3s
'La dona ha sabut que l'home ha mort.'
- d. Irakurri dut.
llegirhaver-1s
'He llegit.'
- e. Irakurri egin dut.
llegir fet haver-1s
'He llegit (no escrit, etc).'
- f. Liburu-a irakurri dut.
llibre D llegit haver-1s
'He llegit el llibre.'

- g. Irakurri egin dut liburu-a.
llegir fet haver-1s llibre D
'He llegit el llibre (no l'he escrit, etc).'
- h. Liburu-a irakurri egin dut.
llibre D llegit fet haver-1s
'He llegit el llibre (no l'he escrit, etc).'